EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

15. aprill 2010 *

Kohtuasjas C-38/09 P,

mille ese on Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 28. jaanuaril 2009 esitatud apellatsioonkaebus,

Ralf Schräder, elukoht Lüdinghausen (Saksamaa), esindaja *Rechtsanwalt* T. Leidereiter,

apellatsioonkaebuse esitaja,

teine menetlusosaline:

Ühenduse Sordiamet, esindajad: M. Ekvad ja B. Kiewiet, keda abistas *Rechtsanwalt* A. von Mühlendahl,

kostja esimeses astmes,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: neljanda koja esimees J.-C. Bonichot teise koja esimehe ülesannetes, kohtunikud C. Toader, C. W. A. Timmermans, K. Schiemann ja P. Kūris (ettekandja),

kohtujurist: J. Mazák,
kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 30. septembri 2009. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 3. detsembri 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 R. Schräder palub oma apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 19. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-187/06: Schräder *vs.* Ühenduse Sordiamet (SUMCOL 01) (EKL 2008, lk II-3151; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), millega viimane jättis rahuldamata R. Schräderi hagi Ühenduse Sordiameti (edaspidi „sordiamet") apellatsiooninõukogu 2. mai 2006. aasta otsuse (edaspidi „vaidlusalune otsus") peale (asi A 003/2004, edaspidi „vaidlusalune otsus").

Õiguslik raamistik

2 Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määruse (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (EÜT 1994, L 227, lk 1; ELT eriväljaanne 03/16, lk 390), mida on muudetud nõukogu 25. oktoobri 1995. aasta määrusega (EÜ) nr 2506/95 (EÜT L 258, lk 3; ELT eriväljaanne 03/18, lk 255; edaspidi „määrus nr 2100/94”), artikli 6 alusel võetakse ühenduse kaitse alla sordid, mis on eristatavad, ühtlikud, püsivad ja uudsed.

3 Määruse nr 2100/94 artikkel 7 sätestab:

„1. Sorti käsitatakse eristatavana, kui see eristub teatavast genotüübist või genotüüpide kombinatsioonist tulenevate tunnuste poolest selgelt mis tahes muust […] taotluse esitamise kuupäeval üldiselt tuntud sordist.

2. Muud sorti käsitatakse üldiselt tuntuna, kui […] taotluse esitamise kuupäeval:

a) on sort kaitse all või kantud ühenduses või mõnes riigis või asjakohase pädevusega mis tahes valitsustevahelises organisatsioonis ametlikku sordiregistrisse;

b) on asjaomase sordi puhul esitatud kaitse alla võtmise või nimetatud ametlikku registrisse kandmise taotlus, tingimusel et taotluse alusel on sort vahepeal kaitse alla võetud või registrisse kantud.

[Rakenduseeskirjades] võidakse nimetada muud näited, mida käsitatakse üldiselt tuntuna."

4 Määruse nr 2100/94 artikli 54 alusel kontrollib sordiamet muu hulgas, kas sordile võib taotleda ühenduse sordikaitset, kas sort on uudne ja kas taotlejal on õigus taotlus esitada. Sordiamet uurib, kas esitatud sordinime ettepanek on sobiv. Selleks võib amet kasutada teiste asutuste teenuseid. Esimesel taotlejal on õigus ühenduse sordikaitsele.

5 Määruse artikkel 55 sätestab, et kui sordiamet ei ole kontrollimise põhjal avastanud sordi ühenduse kaitse all võtmise suhtes takistusi, võtab ta vajalikud meetmed, et pädev asutus või pädevad asutused, keda haldusnõukogu on volitanud asjaomaste liikide sortide registreerimiskatseid korraldama (edaspidi „kontrolliasutus"), saaksid vähemalt ühes liikmesriigis läbi viia asjaomaste tingimuste täitmisega seotud registreerimiskatsed.

6 Kõnealuse määruse artiklid 61 ja 62 sätestavad, et kui sordiamet on arvamusel, et kontrollimise tulemused on taotluse üle otsustamiseks piisavad ja et selle määruse artiklite 59 ja 61 kohaseid takistusi ei esine, võetakse sort ühenduse kaitse alla. Küll aga lükkab sordiamet ühenduse sordikaitse taotluse tagasi muu hulgas juhul, kui kontrollimise tulemused ei ole veenvad.

7 Määruse nr 2100/94 artikli 67 lõike 2 kohaselt peatab sordiameti sellise otsuse peale esitatud kaebus, millega lükatakse ühenduse sordikaitse taotlus tagasi, asjaomase otsuse täitmise. Kui Ühenduse Sordiamet leiab, et olukord seda nõuab, võib ta otsustada, et vaidlustatud otsuse täitmist ei peatata.

8 Sama määruse artikli 70 lõige 2 näeb ette:

„Kui otsuses ei tehta parandusi ühe kuu jooksul pärast põhjenduste esitamist:

– otsustab [sordiamet] viivitamata, kas võtta artikli 67 lõike 2 teise lause kohased meetmed,

ja

– saadab kaebuse viivitamata apellatsiooninõukogule."

9 Määruse nr 2100/94 artiklitest 71–73 tuleneb, et apellatsiooninõukogu võib kaebuse kohta otsuse tegemisel kasutada sordiameti pädevusse kuuluvaid mis tahes volitusi või anda juhtumi edasiseks lahendamiseks üle sordiameti pädevale asutusele. Apellatsiooninõukogu otsuste peale võib edasi kaevata Euroopa Kohtusse. Edasikaebamise aluseks võib olla pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine,

aluslepingu, määruse nr 2100/94 või nende rakenduseeskirjade rikkumine või võimu kuritarvitamine. Euroopa Kohus on pädev apellatsiooninõukogu otsust nii kehtetuks tunnistama kui ka muutma.

10 Asjaomase määruse artikkel 75, mis käsitleb otsuste põhjendust ja ütluste andmise õigust, sätestab:

„[Sordiameti] otsused on motiveeritud. Otsused võivad põhineda üksnes sellistel kaalutlustel või tõenditel, mille kohta menetlusosalistel on olnud võimalus esitada suulisi või kirjalikke märkusi."

11 Kõnealuse määruse artikkel 76 näeb ette, et sordiametis alustatud menetlustes kontrollib amet omal algatusel fakte niivõrd, kuivõrd seda nähakse ette sama määruse artiklite 54 ja 55 kohase kontrollimisega. Sordiamet jätab tähelepanuta faktid või tõendid, mis ei ole esitatud tema poolt kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

12 Määruse artikkel 88 puudutab kontrollimise avalikkust.

13 Komisjoni 31. mai 1995. aasta määruse (EÜ) nr 1239/95, milles sätestatakse nõukogu määruse nr 2100/94 rakenduseeskirjad seoses menetlusega ühenduse sordiametis (EÜT L 121, lk 37; ELT eriväljaanne 03/17, lk 327), artikli 15 lõigetest 1 ja 2 tuleneb, et kui registreerimiskatsete läbiviimise ülesanne antakse üle kontrolliasutusele, tuleb selle asutuse ja sordiameti vahel sõlmida kirjalik kokkulepe. Kirjaliku kokkuleppe

toimel loetakse sellega kooskõlas olevaid kontrolliasutuse töötajate sooritatud või sooritatavaid toiminguid kolmandate isikute suhtes sordiameti toiminguteks.

14 Määruse nr 1239/95 artikli 60 lõige 1 sätestab, et kui sordiamet peab vajalikuks ära kuulata menetlusosalisi, tunnistajaid või eksperte või läbi viia uurimine, võtab amet vastu sellekohase otsuse, märkides ära kavatsetavad tõendite kogumise viisid, asjakohased tõestamist vajavad faktid ning ärakuulamise või uurimise kuupäeva, kellaaja ja koha. Kui menetlusosaline taotleb tunnistajate või ekspertide ärakuulamist, märgitakse sordiameti otsuses ajavahemik, mille jooksul taotluse esitanud menetlusosaline annab ametile teada nende tunnistajate ja ekspertide nimed ja aadressid, kelle ärakuulamist ta soovib.

15 Asjaomase määruse artikli 62 lõike 1 kohaselt võib sordiamet seada tõendite kogumise tingimuseks, et tõendite kogumise taotleja tasub ametile deposiiti summa.

16 Kõnealuse määruse artikli 63 lõike 2 alusel loetakse tunnistaja, eksperdi või menetlusosalise seletuste protokoll asjaomasele isikule ette või esitatakse talle läbivaatamiseks. Protokolli tehakse märge, et see formaalsus on läbi viidud ning et seletusi andnud isik kinnitas protokolli või et on pandud kirja tema vastuväited.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

17 R. Schräder esitas 7. juunil 2001 sordiametile liiki *Plectranthus ornatus* kuuluva taimesordi SUMCOL 01 ühenduse sordikaitse taotluse. See sort on saadud nimetatud

liiki kuuluva taime ristamisel Lõuna-Ameerikast pärineva liigi *Plectranthus ssp* taimega.

18 Sordiamet volitas 1. juulil 2001 Bundessortenamti (Saksamaa Taimesordiamet) korraldama määruse nr 2100/94 artikli 55 lõike 1 alusel registreerimiskatseid.

19 Kontrollimenetluse esimesel aastal esitasid R. Schräderi konkurendid taotletud kaitse alla võtmisele vastuväite, väites, et taotletav sort ei ole uudne, vaid pärineb Lõuna-Aafrika Vabariigist ning on asjaomases riigis ja Saksamaal mitu aastat turul olnud metsik liik.

20 Pärast taotletava sordi esmast võrdlemist Saksamaalt saadud võrdlussordiga võttis Bundessortenamt ühendust Kirstenboschi (Lõuna-Aafrika Vabariik) botaanikaaia töötaja E. van Jaarsveldiga, et ta saadaks liigi *Plectranthus comosus* või liigi *Plectranthus ornatus* pistikuid või seemneid.

21 Bundessortenamt sai pärast 25. märtsi ja 16. oktoobri 2002. aasta kirju 12. detsembril 2002 kätte E. van Jaarsveldi saadetud pistikud, mis viimase sõnul olid võetud tema eraaiast.

22 Neid taimi kasvatati ja uuriti 2003. aasta jooksul. Ilmnes, et taotletav sort eristub E. van Jaarsveldi saadetud pistikutest paljundatud taimedest üksnes minimaalselt. Bundessortenamti vastutava kontrollija H. Heine 19. augusti 2003. aasta kirja kohaselt olid erinevused „tähtsad", kuid vaevalt nähtavad.

23 Sordiamet teatas 7. augusti 2003. aasta kirjas R. Schräderile, et Bundessortenamti otsuse kohaselt „ei ole taimede eristatavus Kirstenboschi botaanikaaias katsetatud taimedega võrreldes nõuetekohane". Samas olid pooled üksmeelel selles osas, et kõnealused taimed pärinevad tegelikult E. van Jaarsveldi eraaiast. Nimetatud kirjas märgiti ka seda, et H. Heine sõnul ei suutnud apellant Bundessortenamti katsebaasi vaatluse käigus oma sorti SUMCOL 01 identifitseerida.

24 R. Schräder esitas 2003. aasta septembris oma märkused registreerimiskatsete tulemuste kohta. Apellant märkis, et esiteks on ta 29. augustist kuni 1. septembrini 2003 Lõuna-Aafrika Vabariigis läbiviidud uurimise ning teiseks 15. septembril 2003 toimunud Meise'i (Belgia) botaanikaaia külastuse tulemuste põhjal veendunud, et E. van Jaarsveldi aiast pärinevad taimed, mida kasutati võrdlemisel, ei kuulu võrdlussorti, vaid sorti SUMCOL 01. Ta kahtles ka selles, et võrdlussort on üldiselt tuntud.

25 Bundessortenamti 9. detsembri 2003. aasta lõpparuanne, mis on koostatud Uute Taimesortide Kaitse Liidu (Union internationale pour la protection des obtentions végétales, edaspidi „UPOV") kehtestatud normide järgi, edastati apellandile märkuste esitamiseks sordiameti 15. detsembri 2003. aasta kirjaga. Nimetatud aruande kohaselt ei ole taotletav sort SUMCOL 01 E. van Jaarsveldi esitatud Lõuna-Aafrika Vabariigi võrdlussordist *Plectranthus ornatus* eristatav.

26 R. Schräder esitas oma viimased märkused selle aruande kohta 3. veebruaril 2004.

27 Sordiamet lükkas 19. aprilli 2004. aasta otsusega R 446 (edaspidi „tagasilükkav otsus") R. Schräderi esitatud ühenduse sordikaitse taotluse tagasi, kuna sort SUMCOL 01 ei ole määruse nr 2100/94 artikli 7 tähenduses eristatav.

28 R. Schräder esitas 11. juunil 2004 sordiameti apellatsiooninõukogule tagasilükkava otsuse peale kaebuse. Samas palus ta luba tutvuda menetlusdokumentidega. Taotlus rahuldati tervikuna 25. augustil 2004, st viis päeva enne seda, kui lõppes määruse nr 2100/94 artiklis 69 ette nähtud neljakuine tähtaeg, mille jooksul R. Schräder pidi esitama kirjaliku seletuse, milles ta toob ära kaebuse esitamise põhjused. Ta esitas nimetatud seletuse 30. augustil 2004.

29 Tagasilükkav otsus ei tulnud esialgsele teistmisele, mida võib läbi viia ühe kuu jooksul pärast põhjenduste esitamist. Sordiameti 30. septembri 2004. aasta kirjaga anti apellandile teada sama kuupäeva otsusest „lükata otsuse tegemine edasi" kõnealusest ajast kahe nädala võrra, kuna sordiamet pidas vajalikuks viia läbi uusi uuringuid.

30 Pärast E. van Jaarsveldi 8. ja 15. oktoobri 2004. aasta järjekordsete kirjade kättesaamist ja järelepärimist Lõuna-Aafrika Vabariigi põllumajandusministeeriumilt otsustas sordiamet 10. novembril 2004, et ta ei paranda tagasilükkavat otsust esialgse teistmise menetluse raames, ning saatis kaebuse apellatsiooninõukogule.

31 Sordiamet viitas H. Heine poolt talle 20. juunil 2005 saadetud kirjale, mille kohaselt Bundessortenamt „pole suutnud eristada taotluse esemeks olevaid taimi

Lõuna-Aafrika taimedest, mistõttu võib muidugi väita, et kõik taimed pärinevad taotluse esemeks olevatest taimedest", tunnistades 8. septembri 2005. aasta vastuses apellatsiooninõukogu esitatud küsimusele, et taimed võivad kliima- ja asukohamuutusele reageerida, lisades, et nagu Bundessortenamt selgitas, ei saa seega täielikult välistada, et sellised minimaalsete erinevustega sordid nagu taotletav sort ja võrdlussort pärinevad samast sordist.

32 Apellatsiooninõukogu kuulas pooled ära 30. septembri 2005. aasta istungil. Istungi protokollist ilmneb, et H. Heine osales selles sordiameti esindajana. Ta märkis muu seas, et E. van Jaarsveldi saadetud kuuest pistikust elasid vaid neli transportimise üle. Välistamaks võimalust, et taotletava sordi ja võrdlussordi vahelised erinevused tulenevad keskkonnateguritest, kasvatati uued pistikud, mida kasutati võrdlussordina. Kuna need olid teise põlvkonna taimed, pidid ilmnenud erinevused tema sõnul olema tingitud teguritest, mis tulenevad genotüübist.

33 Kõnealuse istungi protokollist ilmneb ka, et istungi lõppedes ei olnud apellatsiooninõukogu kindlalt veendunud asjaolus, et võrdlussort on üldiselt tuntud. Seadmata kahtluse alla E. van Jaarsveldi usaldusväärsust ning tehnilist pädevust, leidis apellatsiooninõukogu, et E. van Jaarsveldi teatavad sellekohased väited ei ole piisavalt tõendatud, mistõttu apellatsiooninõukogu pidas vajalikuks viia läbi Lõuna-Aafrikas inspekteerimine, mida ta volitas määruse nr 2100/94 artikli 78 alusel teostama üht oma liiget.

34 Apellatsiooninõukogu kiitis 27. detsembril 2005 kõnealuse tõendite kogumise meetme määrusega heaks. Ta seadis nimetatud meetme rakendamise tingimuseks, et apellant tasub määruse nr 1239/95 artikli 62 alusel 6 000 euro suuruse ettemakse.

35 Hageja märkis 6. jaanuari 2006. aasta kirjas, et tõendite esitamine ei ole tema kohustus ning et tema ei ole apellatsiooninõukogu määratud tõendite kogumise meedet taotlenud. Ta rõhutas, et eristatavuse kindlakstegemine määruse nr 2100/94 artikli 7 tähenduses on sordiameti ülesanne. Seetõttu on „tundmaõppimise reis" Lõuna-Aafrikasse tema sõnul võimalik vaid määruse nr 2100/94 artikli 76 alusel. Seetõttu ei pea ta ettemakset tegema.

36 Apellatsiooninõukogu jättis vaidlusaluse otsusega tagasilükkava otsuse peale esitatud kaebuse rahuldamata. Apellatsiooninõukogu leidis sisuliselt, et sort SUMCOL 01 ei eristu selgelt taotluse esitamise ajal üldiselt tuntud võrdlussordist, milleks on taimesort *P. ornatus Südafrika* ning mille näidise oli esitanud E. van Jaarsveld. Apellatsiooninõukogu ei rakendanud tõendite kogumise meetme määrust, „kuna ta veendus lõpuks, et võrdlemisel kasutatud sort on võrdlussort, mitte sort SUMCOL 01, ning et võrdlussort oli taotluse esitamise ajal üldiselt tuntud".

Üldkohtule esitatud hagi ja vaidlustatud kohtuotsus

37 R. Schräder esitas 18. juulil 2006 Üldkohtule vaidlusaluse otsuse tühistamise hagi, milles ta tugines kaheksale väitele.

38 Esimeses väites, mis jaguneb kolmeks osaks, viidati määruse nr 2100/94 artikli 62 sätete rikkumisele, kui seda tõlgendada koostoimes nimetatud määruse artikli 7 lõigetega 1 ja 2. Teises väites viidati asjaomase määruse artikli 76 ja kolmandas väites asjaomase määruse artikli 75 rikkumisele ning sellele, et „õigusriigis on üllatuslike

otsuste tegemine keelatud". Neljandas väites viidati määruse nr 1239/95 artikli 60 lõike 1 ning viiendas väites selle määruse artikli 62 lõike 1 rikkumisele. Kuuendas kuni kaheksandas väites viidati vastavalt määruse nr 2100/94 artikli 88, artikli 70 lõike 2 ning artikli 67 lõike 2 esimese lause rikkumisele.

39 Pärast seda, kui Üldkohus oli kindlaks määranud kohtuliku kontrolli ulatuse, uuris ta apellatsiooninõukogu sisulisi hinnanguid seoses määruse nr 2100/94 artikli 7 lõigetega 1 ja 2. Mis puutub küsimusse, kas E. van Jaarsveldi eraaiast pärineva taime sort on SUMCOL 01, siis järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 87, et taotletav sort ja E. van Jaarsveldi eraaiast pärinev võrdlussort on kaks erinevat sorti. Peale selle märkis Üldkohus asjaomase kohtuotsuse punktis 92 ühelt poolt, et apellatsiooninõukogu oli pärast selle nentimist, et hageja ei ole E. van Jaarsveldi aiast pärineva võrdlussordi samastamise vastu Lõuna-Aafrika liigi *Plectranthus ornatus* sordiga esitanud täpseid argumente ega konkreetseid tõendeid, leidnud õigesti, et võrdlussort on üldiselt tuntud, ning teiselt poolt, et E. van Jaarsveldi väiteid kinnitavad Lõuna-Aafrika Vabariigi ametiasutused ning mitu teadusväljaannet.

40 Mis puutub hageja argumenti, et on rikutud määruse nr 2100/94 artiklit 62, kuivõrd taimesort SUMCOL 01 eristub selgelt võrdlussordist, siis tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 104 selles argumendis vastuolu ning märkis, et see põhineb vääral eeldusel.

41 Seejärel lükkas Üldkohus esimese väite tagasi.

42 Mis puutub teise väitesse, milles viidatakse määruse nr 2100/94 artikli 76 rikkumisele, siis leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 127, et „apellatsiooninõukogu võis enda valduses olnud tõendite põhjal nõuetekohaselt järeldada, et taotluse esitamise ajal ei eristunud sort SUMCOL 01 üldiselt tuntud võrdlussordist selgelt" ning et „[s]eega ei olnud ta kohustatud uusi registreerimiskatseid läbi viima".

43 Määruse nr 2100/94 artikli 75 rikkumisele viitav kolmas väide lükati tagasi põhjusel, et kui apellatsiooninõukogu võib tõendite kogumise meetme määrata omal algatusel, võib ta asjaomasest meetmest omal algatusel ka loobuda ning küsimus seisneb eelkõige selles, kas pooltel on olnud võimalus esitada seisukohti põhjenduste ja tõendite kohta, millele apellatsiooninõukogu tugineb.

44 Mis puutub määruse nr 1239/95 artikli 60 lõike 1 rikkumisele osutavasse neljandasse väitesse, mis käsitleb H. Heine osalemist apellatsiooninõukogu menetluses, siis märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130, et „H. Heine saabus [apellatsiooninõukogu] istungile [sordiameti] esindajana, mitte tunnistaja või eksperdina".

45 Kontrollides viiendat väidet, milles viidatakse määruse nr 1239/95 artikli 62 rikkumisele, kuivõrd apellatsiooninõukogul ei olnud õiguslikku alust R. Schräderilt nõuda, et ta teeks tõendite kogumise meetme määramiseks ettemakse, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116, et see väide tundub põhjendatud ning et seega on 27. detsembri 2005. aasta tõendite kogumise meetme määrus õigusvastane. Selle kohtuotsuse järgmises punktis lükkas ta kõnealuse väite vaidlusalust otsust arvestades siiski ainetuna tagasi.

46 Mis puutub määruse nr 2100/94 artikli 88 rikkumist puudutavasse kuuendasse väitesse, mille kohaselt R. Schräder ei ole saanud toimiku sisu läbi vaadata, siis märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 134, et „hagejat on kogu toimiku sisust teavitatud ning tal on olnud võimalik tõhusalt oma seisukoht esitada".

47 Seoses määruse nr 2100/94 artikli 70 lõike 2 rikkumist puudutava seitsmenda väitega, mille kohaselt on Ühenduse Sordiamet ületanud talle otsustamiseks ette nähtud tähtaegu, riivates tõsiselt apellandi õigusi, märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 142 ja 143 järgmist:

„142 Olgugi et määruse nr 2100/94 artiklis 70 ette nähtud tähtaega ületati ühe kuu ja kümne päeva võrra, leiab [Üldkohus], et käesoleva asja konkreetsed asjaolud, eelkõige vajadus konsulteerida kauges riigis asuvate isikutega, õigustavad seda hilinemist.

143 Igal juhul ei õigusta nimetatud tähtaja ületamine [vaidlusaluse] otsuse tühistamist, vaid kõige enam kahju hüvitamist, kui ilmneb, et hagejat selle otsusega kahjustati."

48 Seoses kaheksanda väitega, milles viidatakse kaitsetaotluse registrist kustutamise tingimusi käsitleva määruse nr 2100/94 artikli 67 lõike 2 esimese lause rikkumisele, märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 148:

„Isegi kui selles osas eeldada, et kaitsetaotlus kustutati sordiameti registrist kohe pärast tagasilükkava otsuse tegemist, rikkudes seejuures määruse nr 2100/94 artikli 67

lõike 2 esimest lauset, mille kohaselt sellise otsuse peale esitatud kaebus peatab otsuse täitmise, ei puuduta see rikkumine tagasilükkavat otsust ennast, mistõttu see ei mõjuta kõnealuse otsuse kehtivust ega seega ka [vaidlusaluse] otsuse kehtivust."

49 Sellest tulenevalt jättis Üldkohus R. Schräderi hagi rahuldamata.

Poolte nõuded

50 R. Schräder palub Euroopa Kohtul esimese võimalusena vaidlustatud kohtuotsus ja vaidlusalune otsus tühistada ning teise võimalusena saata kohtuasi Üldkohtule tagasi, mõistes kõik Üldkohtu ja Euroopa Kohtu menetlusega seotud kulud igal juhul välja sordiametilt.

51 Sordiamet palub jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ning mõista Üldkohtu ja Euroopa Kohtu menetlusega seotud kulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

52 R. Schräder tugineb oma apellatsioonkaebuses kahele väitele, millest esimeses, mis jaguneb kuueks osaks, viidatakse menetlusnormide rikkumisele, ja teises, mis jaguneb omakorda viieks osaks, ühenduse õiguse rikkumisele.

53 Sordiamet palub esimese võimalusena tunnistada apellatsioonkaebus vastuvõetamatuks, kuna selles käsitletakse üksnes faktilisi asjaolusid ja tõenditele antud hinnangut, ning teise võimalusena lükata mõlemad väited tagasi ja jätta apellatsioonkaebus seega rahuldamata.

Esimene väide

54 Esimene väide jaguneb kuueks osaks.

Esimene ja teine osa, milles viidatakse määruse nr 2100/94 artikli 7 rikkumisele

– Poolte argumendid

55 Esimese väite nende kahe osaga vaidlustab R. Schräder sisuliselt Üldkohtu järeldused küsimuse kohta, kas E. van Jaarsveldi eraaiast pärinev ja võrdlussordina kasutatud taim ning taotletav sort SUMCOL 01 on tegelikult sama sort.

56 Esimese väiteosaga vaidleb R. Schräder vastu Üldkohtu järeldustele, mis on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 76, 79 ja 131 ning mis puudutavad H. Heine avaldusi selle kohta, kas taotletav sort SUMCOL 01 ja E. van Jaarsveldi võrdlussort on identsed.

57 Selles osas märgib apellant kõigepealt, et Üldkohus leidis kõnealuse kohtuotsuse punktis 131 vääralt, et ta ei olnud esitanud ühtki tõendit oma väite toetuseks, mille kohaselt on H. Heine avaldused esitatud vaidlusaluses otsuses ebatäielikult.

58 Teiseks väidab R. Schräder, et apellatsiooninõukogu 30. septembri 2005. aasta istungi protokoll, mida käsitleti vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79, ei saa kujutada endast otsustavat tõendit nende avalduste kohta, mida pooled kõnealusel istungil tegid, kuna see koostati määruse nr 1239/95 artikli 63 lõiget 2 rikkudes.

59 Kolmandaks tugines Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79 vääralt tõenditele, mida toimikus ei ole, moonutades seega tõendeid. Peale selle tugines ta oma järeldustes lihtsale eeldusele H. Heine 20. juuni 2005. aasta kirja kohta.

60 Asjaomase väite teise osaga, milles viidatakse menetlusnormide rikkumisele vaidlustatud kohtuotsuse punktides 36, 71, 73, 74, 79 ja 131 esitatud Üldkohtu selle järelduse tegemisel, et võrdlussort ja taotletav sort ei ole identsed, vaidlustab R. Schräder sisuliselt Üldkohtu seisukoha, et E. van Jaarsveldi saadetud taimed ei kuulu samasse sorti kui SUMCOL 01.

61 Ta väidab, et Üldkohus rikkus kahte õigusnormi.

62 Esimene õigusnormi rikkumine tuleneb sellest, et Üldkohus kehtestas apellandi argumentidega seoses ülemääraseid nõudeid ning rikkus seega kontrollimise põhimõtteid.

R. Schräder väidab eelkõige seda, et arvestades taimede uurimisest möödunud aega, oli tal apellatsiooninõukogu istungi ajal võimatu H. Heine väidete ümberlükkamiseks tõendeid esitada. R. Schräder juhib tähelepanu ka sellele, et Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130, et H. Heine oli teinud avaldusi menetlusosalisena, mitte tunnistaja või eksperdina. Kuna R. Schräder oli need avaldused vaidlustanud, ei olnud apellatsiooninõukogul ega Üldkohtul õigust omistada sordiameti avaldustele suuremat kaalu, võtmata arvesse tõendeid, mille esitamist apellant oli pakkunud. Üldkohus rikkus R. Schräderi õigust olla ära kuulatud, lükates viimase pakkumise esitada tõendeid üldiselt tagasi.

63 Teine õigusnormi rikkumine seisneb asjaolude ja tõendite moonutamises. R. Schräder väidab, et Üldkohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 74 esitatud järelduseni jõudes asjaolusid ja tõendeid, kui ta leidis, et apellandi esitatud asjaolud ja tõendid ei ole piisavalt täpsed. Eelkõige jättis Üldkohus arvestamata asjaoluga, et R. Schräder oli esitanud võrreldud sortide kohta selgitusi 2003. aastal ja oma 14. oktoobril 2005 esitatud kirjalikes märkustes seoses võrreldud sortide konkreetsete erinevustega. Lisaks eiras Üldkohus hagiavalduse punktis 43 tehtud pakkumist esitada ekspertiisiaruanne selle väite toetuseks, mille kohaselt need erinevused võivad olla tingitud võrdlussordi paljundamisest Bundessortenamtis.

64 Esimese väite osas märgib sordiamet kõigepealt, et H. Heine esitatud 12. detsembri 2003. aasta aruandest ilmneb, et kahe asjaomase sordi vahel on kolm minimaalset erinevust. Sellise hinnangu ja järelduste kahtluse alla seadmine ei kuulu Euroopa Kohtu, vaid üksnes asjaomase eksperdi pädevusse.

65 Seejärel juhib sordiamet tähelepanu sellele, et R. Schräder ei ole asjaomast aruannet kordagi vaidlustanud. H. Heine arvamusel on teaduslik alus, samas kui 20. juuni 2005. aasta kiri on ilmselgelt spekulatiivne ja ei ole lõplik.

66 Lõpuks märgib sordiamet, et H. Heine usaldusväärsust kinnitab Bundessortenamti tunnustatud pädevus taimesortide homoloogia ja kaitse valdkonnas.

67 Teise väiteosaga seoses märgib sordiamet sisuliselt seda, et Üldkohus sai läbi viia asjaomase kahe taime ning nende päritolu kohta tehtud järelduste kontrolli üksnes piiratult. Ta lisab, et Üldkohus ei pidanud ekspertarvamust küsima.

– Euroopa Kohtu hinnang

68 Kuna väite kahes osas viidatakse määruse nr 2100/94 artikli 7 rikkumisele, siis tuleb neid kontrollida koos.

69 Vastavalt EÜ artikli 225 lõikele 1 ja Euroopa Kohtu põhikirja artikli 58 esimesele lõigule saab Euroopa Kohtusse edasi kaevata ainult õigusküsimustes. Seega on Üldkohtul ainupädevus tuvastada ja hinnata antud asjas olulisi fakte ning analüüsida tõendeid. Välja arvatud juhul, kui kohtule esitatud tõendeid on moonutatud, ei ole nende faktide ja tõendite hindamine seega niisugune õigusküsimus, mis kuuluks Euroopa Kohtu poolt apellatsiooni korras läbivaatamisele (vt eelkõige 19. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-104/00 P: DKV *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2002, lk I-7561, punkt 22, ja 12. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-173/04 P: Deutsche SiSi-Werke *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2006, lk I-551, punkt 35).

70 Tuleb märkida, et Üldkohus lükkas põhjendamatuse tõttu tagasi R. Schräderi argumendid, mille kohaselt sordiamet ja apellatsiooninõukogu leidsid vääralt, et sordil SUMCOL 01 puudub määruse nr 2100/94 artikli 7 lõike 1 tähenduses eristusvõime.

71 Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 73, et R. Schräderi argumentide toetuseks esitatud tõenditest ei piisa tõendamaks, et Bundessortenamt ning seejärel sordiamet ja apellatsiooninõukogu on teinud ilmselge kaalutlusvea, mis võib kaasa tuua vaidlustatud otsuse tühistamise.

72 R. Schräder vaidleb sellele järeldusele vastu esiteks niivõrd, kuivõrd Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 74, et tema esitatud tõenditest keskkonnategurite mõju kohta ei piisa Bundessortenamti vastupidise järelduse ümberlükkamiseks, ning teiseks niivõrd, kuivõrd H. Heine avaldustele tuginedes ei nõustunud Üldkohus asjaomase kohtuotsuse punktides 77–79 R. Schräderi argumentidega, mille viimane esitas apellatsiooninõukogus ja sordiametile saadetud kirjas.

73 Kuivõrd R. Schräder püüab näidata, et Üldkohus ei saanud mõistlikult jõuda järeldusele, et eespool viidatud faktid ja asjaolud ei olnud piisavad Bundessortenamti tehtud ja apellatsiooninõukogu kinnitatud järelduste tagasilükkamiseks, seab ta, kuigi formaalselt õigusnormide rikkumisele toetudes, sisuliselt kahtluse alla Üldkohtu poolt faktilistele asjaoludele antud hinnangu ja vaidlustab tõendusliku väärtuse, mille nimetatud kohus neile faktidele omistas.

74 Seetõttu on esimese väite esimene ja teine osa vastuvõetamatud.

75 Seoses argumentidega, et Üldkohus moonutas faktilisi asjaolusid ja tõendeid, kui ta hindas argumente, mis põhinevad H. Heine avaldustel ja mõjul, mida keskkonnategurid võivad avaldada võrdlussordi ja taotletava sordi erinevustele, tuleb meenutada, et Üldkohus on ainupädev otsustama, kas lahendamisel olevas kohtuasjas esitatud

teavet on vaja täiendada. Seda, kas talle esitatud ja toimikus sisalduv materjal on või ei ole tõenduslik, hindab ta iseseisvalt, lähtudes asjaoludest, mis ei kuulu Euroopa Kohtu poolt apellatsiooni korras läbivaatamisele, välja arvatud juhul, kui Üldkohtule esitatud tõendeid on moonutatud või kui kohtutoimiku dokumentidest selgub, et Üldkohtu poolt tuvastatu on sisult ebatäpne (11. septembri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-75/05 P ja C-80/05 P: Saksamaa jt *vs.* Kronofrance, EKL 2008, lk I-6619, punkt 78 ja seal viidatud kohtupraktika).

76 Faktilistele asjaoludele, millele pooled ei tuginenud sordiameti üksuste menetluses, ei saa Üldkohtule esitatavas hagis enam tugineda. Viimane hindab nimelt apellatsiooninõukogu otsuse õiguspärasust, kontrollides koja poolt liidu õiguse kohaldamist apellatsiooninõukogule esitatud faktiliste asjaolude suhtes, kuid ei teosta seevastu sellist kontrolli talle esitatud uutele faktilistele asjaoludele tuginedes (vt analoogia alusel 13. märtsi 2007. aasta otsus kohtuasjas C-29/05 P: Siseturu Ühtlustamise Amet *vs.* Kaul, EKL 2007, lk I-2213, punkt 54).

77 Lisaks tuleb meenutada, et Üldkohus, kes saab teha otsuse üksnes määruse nr 2100/94 artikli 73 lõikes 2 ette nähtud piires, ei olnud kohustatud läbi viima täielikku kontrolli selle kindlakstegemiseks, kas sordil SUMCOL 01 on määruse nr 2100/94 artikli 7 lõike 1 tähenduses eristusvõime või mitte, kuid ta võis selle tingimuse teaduslikku ja tehnilist keerukust arvestades – millele vastavust tuleb pealegi kontrollida tehnilise kontrolli abil, mida sordiamet volitab määruse nr 2100/94 artikli 55 alusel läbi viima siseriiklikku pädevat ametiasutust – kontrollida ilmselgete kaalutlusvigade olemasolu.

78 Seetõttu võis Üldkohus õigusega leida, et apellatsiooninõukogul piisas tagasilükkava otsuse kohta otsuse tegemiseks toimikus olevatest tõenditest.

79 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 45 märkis, piirdus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 74 selle nentimisega, et R. Schräderi esitatud selgitused, ütlused ja ekspertiisiaruanne ei olnud Bundessortenamti järelduse tagasilükkamiseks piisavad.

80 Selle järelduse põhjal ei ole Üldkohus ühtki õigusnormi rikkunud.

81 Mis puutub hinnangutesse seoses H. Heine avaldustega, siis leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79, et H. Heine 20. juuni 2005. aasta kirjas esitatud avaldusele ei ole vaja erilist tähelepanu pöörata, nentides samas, et apellatsiooninõukogu istungil seda avaldust ei kinnitatud.

82 Selles osas tuleb märkida, et Üldkohus ei ole iseseisvalt sellele avaldusele omistatava tõendusliku väärtuse üle otsustades tõendite hankimist ning tõendamiskoormist puudutavaid menetlusnorme rikkunud.

83 Kui ka eeldada, nagu R. Schräder väidab, et selle istungi protokolli ei ole määruse nr 1239/95 artikli 63 lõiget 2 rikkudes pooltele kinnitamiseks esitatud, tuleb arvestada asjaoluga, et kõnealuses punktis 79 esitatud hinnangute andmisel on Üldkohus iseseisev ning neid ei saa apellatsioonistaadiumis vaidlustada.

84 Üksnes Üldkohus on pädev otsustama, kas H. Heine avaldused võeti vaidlustatud otsusesse üle ebatäielikena. Leides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 131, et see ei olnud nii, ei ole Üldkohus asjaomaseid asjaolusid moonutanud.

85 Peale selle ei avaldaks selline õigusnormi rikkumine, kui see oleks ka tõendatud, mõju H. Heine avalduse sisule, nii nagu Üldkohus seda vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79 arvestas.

86 Seetõttu tuleb kontrollitud väite esimene ja teine osa tervikuna tagasi lükata.

Kolmas, neljas ja viies osa, mis puudutavad õigusnormide rikkumisi E. van Jaarsveldi avalduste tõendusliku väärtuse hindamisel

– Poolte argumendid

87 Esimese väite nende kolme osaga vaidlustab R. Schräder sisuliselt Üldkohtu põhjenduse, millega vaidlustatud kohtuotsuse punktis 81 kinnitati apellatsiooninõukogu seisukohta, et „kogemused „tunduvad välistavat" seda, et sordi SUMCOL 01 taimed võisid jõuda E. van Jaarsveldi eraaeda".

88 R. Schräder märgib kolmandas väiteosas sellega seoses, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 82 tehtud Üldkohtu järeldused on väärad niivõrd, kuivõrd ta on alates 19. augustist 2003 tõendanud, et sellesse sorti kuuluvaid taimi saab posti teel Saksamaalt osta ning et Lõuna-Aafrikas on kõnealune sort saadaval mitte aianduskaubanduses, vaid üksnes E. van Jaarsveldi aias. Peale selle leiab R. Schräder, et Üldkohus moonutas tema esitatud tõendeid, kuna Üldkohtu sõnastatud hinnangus nõustutakse

apellatsiooninõukogu järeldusega, mille kohaselt võrdlussort on Lõuna-Aafrika puukoolides üldiselt saadaval.

89 R. Schräder väidab neljandas osas, milles ta vaidlustab hinnangu, mille Üldkohus andis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 84, 93 ja 95 E. van Jaarsveldi usaldusväärsusele ja erapooletusele, et Üldkohus jättis arvesse võtmata tema esitatud tõendid selle kohta, mis põhjustel takistas E. van Jaarsveld sordi SUMCOL 01 ühenduse sordikaitse alla võtmist.

90 Viiendas osas märgib ta, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 85 õigusnormi, kui ta ei võtnud arvesse R. Schräderi selgitusi E. van Jaarsveldi „usaldusväärsuse" ja viimase avalduste usutavuse kohta.

91 Sordiamet aga leiab, et R. Schräder vaidlustab üksnes faktiliste asjaolude kohta tehtud järeldusi ning see ei kuulu Euroopa Kohtu poolt läbivaatamisele. Peale selle esitas R. Schräder argumendi, et E. van Jaarsveld on konkurent, esimest korda apellatsioonimenetluse käigus, eirates seega Euroopa Kohtu kodukorra artiklit 42.

– Euroopa Kohtu hinnang

92 Kuna esimese väite kolmas, neljas ja viies osa käsitlevad seda, millise hinnangu andis Üldkohus taime SUMCOL 01 olemasolu kohta Lõuna-Aafrikas asuvas E. van Jaarsveldi eraaias, tuleb neid kontrollida koos.

93 Selles osas märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86, et „on igal juhul ainetu [R. Schräderi] argument, millega soovitakse ümber lükata apellatsioonimenukogu väidet, mille kohaselt kogemused „tunduvad välistavat" selle, et sordi SUMCOL 01 taimed võisid jõuda E. van Jaarsveldi eraaeda".

94 Väite sellele osale antud vastuses ei ole õigusnormi rikutud.

95 Nagu Üldkohus märkis, ei omaks isegi juhul, kui eeldada, et sordi SUMCOL 01 olemasolu Lõuna-Aafrikas asuvas E. van Jaarsveldi aias on tõendatud, see asjaolu tähtsust teaduslike järelduste suhtes, mille kohaselt esineb erinevusi viimati nimetatud sordi ja E. van Jaarsveldi aiast pärineva sordi vahel, mida kasutati võrdlussordina; see järeldus aga on vaidlusaluse otsuse alus.

96 Seetõttu tuleb kontrollitud väite kolmas, neljas ja viies osa jätta ainetutena läbi vaatamata.

Kuues osa, mis puudutab järeldust, et võrdlussort võib olla üldiselt tuntud

–. Poolte argumendid

97 Sisuliselt vaidlustab R. Schräder kuuendas osas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 68, 80, 90, 91 ja 96 Üldkohtu tehtud järeldusi, mis puudutavad E. van Jaarsveldi eraaiast pärinevate taimede üldtuntust määruse nr 2100/94 artikli 7 lõike 2 tähenduses.

98 Ta väidab selles osas, et Üldkohus rikkus mitut õigusnormi.

99 R. Schräder väidab kõigepealt, et Üldkohus rikkus õigusnormi ja moonutas tõendeid, eeldades vääralt, et apellatsiooninõukogu, sordiamet ja Bundessortenamt samastasid E. van Jaarsveldi võrdlussordi „sordiga", mida on kirjeldanud Lõuna-Aafrika botaanik L. E. Codd.

100 Teiseks on vaidlustatud kohtuotsus vastuoluline niivõrd, kuivõrd selle punktides 80 ja 96 märgitakse, et L. E. Codd kirjeldas botaanilist „liiki", mis kannab nimetust *Plectranthus ornatus*, samas kui selle kohtuotsuse punktis 91 viidatakse „sordile" *Plectranthus ornatus*.

101 Kolmandaks laiendas Üldkohus vaidluse eset hoolimata sellest, et vaidlustatud kohtuotsuse punkti 68 kohaselt ei saa sordiamet viidata esimest korda Üldkohtus asjaolule, et L. E. Codd kirjeldas „sorti", kuna apellatsiooninõukogu ei ole seda arvesse võtnud.

102 Sordiamet leiab, et see väiteosa ei ole piisavalt täpne ning see tuleb Euroopa Kohtu kodukorra artikli 112 alusel tagasi lükata.

103 Sordiamet märgib siiski, et võrdlussorti tuleb pidada üldiselt tuntuks, kuna E. van Jaarsveld kinnitab, et ühenduse sordikaitse taotluse esitamise ajal turustati seda juba

Lõuna-Aafrikas; sordiamet märgib ka seda, et nimetatud taimed pärinevad E. van Jaarsveldi sõbralt, seda, et Üldkohus on õigesti kontrollinud, kas kõnealune „sort" – mitte „liik" – on üldiselt tuntud, ja seda, et R. Schräder ei ole tõendanud, et vaidlustatud kohtuotsuse resolutsioon oleks olnud teistsugune, kui Üldkohus oleks jätnud teadusliku kirjandusega arvestamata.

– Euroopa Kohtu hinnang

104 Esimese väite selle osa toetuseks esitatud kolme argumendiga soovitakse seada kahtluse alla Üldkohtu järeldus, mis on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 92 ning mille kohaselt asjaomane võrdlussort on üldiselt tuntud.

105 Selles osas tuleb esiteks märkida, et vastupidi R. Schräderi väidetele leidis Üldkohus kõnealuse kohtuotsuse punktis 91, et apellatsiooninõukogu ei ole samastanud E. van Jaarsveldi esitatud võrdlussorti L. E. Coddi kirjeldatud sordiga, vaid et nimetatud nõukogu samastas võrdlussordi üksnes Lõuna-Aafrikas tuntud sordiga, mis kuulub liiki *Plectranthus ornatus*. Seega soovis Üldkohus lükata ümber R. Schräderi argumendid selle kohta, et E. van Jaarsveldi saadetud taim oli üks tema aias kasvav, liigi teistest taimedest isoleeritud taim.

106 Teiseks tuleb seoses vastuoluga vaidlustatud kohtuotsuse punktide 80, 81 ja 91 vahel, kuivõrd neis on mõisted „sort" ja „liik" väidetavalt segi aetud, märkida, et nende punktide põhjal ei ole Üldkohus jätnud nende mõistete vahelise erinevusega nõuetekohaselt arvestamata. Üldkohus märkis kõnealuse kohtuotsuse punktis 80, et „*Plectranthus ornatus* on liik, kuhu kuulub palju sorte", ning asjaomase kohtuotsuse punktis 91 viitas Üldkohus „Lõuna-Aafrika liigi *Plectranthus ornatus* sordile".

107 Lisaks ei ilmne vastuolu pelgast asjaolust, et nagu R. Schräder väidab, on Üldkohus vääralt märkinud, et L. E. Codd kirjeldas oma teostes *Plectranthus ornatus*'e sorti, mitte vastavat liiki. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 67 osutas, koosneb „liik" juba oma olemuse poolest erinevatest sortidest ja sel põhjusel ei saa liigi üksikasjalikku kirjeldust eraldada teda moodustavate sortide kirjeldusest.

108 Kuna kolmandaks põhineb vaidluse eseme laiendamise argument vaidlustatud kohtuotsuse punkti 91 vääral tõlgendusel, tuleb see põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

109 Seega tuleb kontrollitud väite kuues osa tagasi lükata.

110 Sellest tulenevalt tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

Teine väide

111 Teine väide jaguneb viieks osaks.

Esimene, teine ja kolmas osa, milles viidatakse vastuoludele ja ühenduse õiguse rikkumisele seoses teadusväljaannete arvestamisega võrdlussordi üldtuntuse kindlaksmääramisel

– Poolte argumendid

112 Käesoleva väite esimese osaga kinnitab R. Schräder ühelt poolt sisuliselt seda, et Üldkohus läks vaidlustatud kohtuotsuse punktides 66, 80 ja 96–100 enda väidetega vastuollu, leides, et botaanilisse liiki *Plectranthus ornatus* võivad kuuluda „väga erinevad sordid" ning märkides lõpuks, et väljaannetes esinevad kirjeldused vastavad botaanilise „liigi" kirjeldusele. UPOV-i 19. aprilli 2002. aasta dokument TG/1/3 (edaspidi „dokument TG/1/3") viitab üksnes „sordi" kirjeldusele üldtuntuse hindamisel.

113 Teiselt poolt, arvestades Üldkohtu kontrolli ulatusega, mida täpsustati vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66, ei olnud Üldkohus üksikasjalikku kirjeldust esitades kohustatud kontrollima, kas asjaomane liik oli juba tuntud.

114 Sordiamet väidab, et teise väite esimene osa kujutab endast üksnes esimese väite kuuenda osa kordamist.

115 R. Schräder märgib teise väite teises osas, et nii sordiameti, apellatsiooninõukogu kui Üldkohtu teostatud tõendite kogumine on ilmselgelt ebatäielik, kuna L. E. Coddi teoses esitatud tunnuseid ja taotletava sordi tunnuseid ei ole võrreldud.

116 Sordiamet märgib, et apellatsioonistaadiumis ei ole sordiameti või apellatsiooninõukogu teostatud faktiliste asjaolude kontrolli võimalik vaidlustada.

117 R. Schräder märgib selle väite kolmandas osas, et määruse nr 2100/94 artikli 7 lõige 2 keelab põhimõtteliselt tugineda taotletava sordi eristatavuse hindamisel teatavas väljaandes esitatud sordi üksikasjalikule kirjeldusele. Peale selle ei nõua 2. detsembri 1961. aasta uute taimesortide kaitse konventsioon selle 19. märtsi 1991. aasta versioonis, millega Euroopa Ühendus on ühinenud, enam sordi üksikasjaliku kirjelduse näidet selle toetuseks, et sort on üldtuntud, olgugi et see nõue on kõnealuse konventsiooni 23. oktoobril 1978 muudetud versioonis sõnaselgelt nimetatud. Seetõttu ei saanud apellatsiooninõukogu ega Üldkohus L. E. Coddi teoses esitatud kirjeldusele tugineda.

118 Peale selle on Üldkohtu poolt määruse nr 2100/94 artikli 7 lõikele 2 antud tõlgendus vastuolus taimesordikaitse valdkonnas kohaldatavate Saksa õigusnormidega, selles ei arvestata kaitstava hüve omapärasid, nimelt seda, et tegemist on elusorganismidega, ning see tõlgendus on õigusdoktriiniga vastuolus.

119 Sordiamet märgib, et taotletava sordi üldtuntuse kontrollimiseks on igasugused tõendid vastuvõetavad ning määruses nr 2100/94 ei tehta sellest erandit.

– Euroopa Kohtu hinnang

120 R. Schräder vaidleb teise väite esimese, teise ja kolmanda osaga sisuliselt vastu Üldkohtu järeldusele, et teadusväljaandes esitatud sordi üksikasjalikku kirjeldust võib määruse nr 2100/94 artikli 7 lõike 2 tähenduses sordi üldtuntuse tõendina arvesse võtta.

121 Selles osas tuleb märkida, et Üldkohus viitas E. van Jaarsveldi väidete kinnitamiseks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 96 lisaks teaduskirjandusele. Üldkohus märkis selle kohtuotsuse punktides 97 ja 98, et UPOV-i 19. aprilli 2002. aasta direktiividest ning eelkõige dokumendi TG/1/3 punktist 5.2.2.1 „Üldtuntus" tuleneb, et „seda, kas sort on üldiselt tuntud, võib muu seas tuvastada väljaandes esitatud üksikasjaliku kirjelduse põhjal". Üldkohus märkis kohtuotsuse punktis 99, et seda tegurit võib võtta arvesse ka seoses määruse nr 2100/94 artikli 7 lõikega 2, ning asjaomase kohtuotsuse punktis 100 märkis ta, et apellatsiooninõukogul oli õigus võtta võrdlussordi üldist tuntust tõendavate asjaoludena arvesse L. E. Coddi teostes esitatud üksikasjalikke kirjeldusi.

122 Selles osas tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale lükkab Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse täiendavate põhjenduste suhtes esitatud etteheited kohe tagasi, kuna need ei saa olla kohtuotsuse tühistamisele aluseks ja on seega ainetud (7. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-184/01 P: Hirschfeldt *vs.* Euroopa Keskkonnaagentuur (AEE), EKL 2002, I-10173, punkt 48).

123 Käesoleval juhul tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 96–100 esitatud Üldkohtu põhjendus täiendab selle kohtuotsuse punktides 89–95 esitatud põhjendusi.

124 Sellest tuleneb, et teise väite esimene, teine ja kolmas osa on ainetud ja need tuleb seetõttu jätta läbi vaatamata.

Neljas osa, milles viidatakse asjaolule, et Üldkohus rikkus õigusnormi, eirates R. Schräderi argumente määruse nr 2100/94 artikli 62 rikkumise kohta

– Poolte argumendid

125 R. Schräder väidab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui jättis arvestamata tema määruse nr 2100/94 artikli 62 rikkumisele osutava argumendiga. R. Schräder väidab, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 104 vääralt, et kõnealuse kohtuotsuse punktis 103 esitatud tema väide, mille kohaselt sordiamet oleks pidanud leidma, et sort SUMCOL 01 eristub selgelt, on ilmselges vastuolus tema väitega, et taotletav sort ja võrdlussort on üks ja seesama sort. Väidetavat vastuolu ei esine, kuna juhul, kui E. van Jaarsveldi saadetud taimed kuuluvad sorti SUMCOL 01, puudub kõnealuse erinevuse kindlakstegemiseks „võrdlussort".

126 Sordiamet palub lükata teise väite see osa tagasi.

– Euroopa Kohtu hinnang

127 Kohe alguses tuleb märkida, et Üldkohus jättis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 87 arvestamata eeldusega, millele R. Schräderi argument tugineb ning mille kohaselt võrdlussort ja taotletav sort on üks ja see sama taim.

128 Isegi kui eeldada, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 104 vääralt, et R. Schräderi seisukoht on vastuoluline, kuigi viimane esitas määruse nr 2100/94 artikli 62 raames väite teise võimalusena, tuleb siiski märkida, et Üldkohus jättis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 106 esitatud põhjendustel selle väite läbi vaatamata ning R. Schräder ei ole seda vaidlustanud.

129 Seetõttu tuleb teise väite neljas osa tagasi lükata.

Viies osa, milles viidatakse õigusnormi rikkumisele selle hindamisel, kellena osales H. Heine apellatsiooninõukogu istungil

– Poolte argumendid

130 R. Schräder väidab, et Üldkohus rikkus määruse nr 1239/95 artikli 60 lõiget 1 ja artikli 15 lõiget 2, kontrollides vaidlustatud kohtuotsuse punktides 129–132, mis tingimustel osales H. Heine apellatsiooninõukogu suulises menetluses.

131 R. Schräder märgib selles osas esiteks, et Üldkohus jättis arvestamata asjaoluga, et menetluspoole ärakuulamiseks oleks tulnud teha tõendite kogumise meetme määrus, teiseks, et Üldkohus leidis vääralt, et H. Heine on sordiameti esindaja, kui ta oli tegelikult Bundessortenamti töötaja, ning kolmandaks, et ei sordiamet ega apellatsiooninõukogu ei ole näidanud, et tingimused, millele selle ameti nõuetekohane esindamine H. Heine poolt peab vastama, on täidetud.

132 Sordiamet väidab, et 30. mai 2005. aasta suulises menetluses osalemise kutsed olid nõuetekohased. Sordiameti juhataja üksi otsustab sordiameti esindamise üle ja seega oli tema üksi pädev otsustama, et istungil osaleb H. Heine, kes oli osalenud tagasilükkava otsuse koostamisel.

– Euroopa Kohtu hinnang

133 Tuleb märkida, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130, et apellatsiooninõukogu istungi protokolli põhjal osales H. Heine sellel istungil sordiameti esindajana, mitte tunnistaja või eksperdina.

134 Kuna H. Heinet tuleb seega pidada sordiameti esindajaks, ei ole määruse nr 1239/95 artikli 60 lõike 1 ja artikli 15 lõike 1 kohaldamise tingimused täidetud.

135 Et sordiamet on vastavalt määruse nr 2100/94 artiklile 68 kaebuse menetlemise osaline ja H. Heine on sordiameti esindaja, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse

punktis 130 määruse nr 1239/95 artikli 60 lõiget 1 rikkumata, et tema osalemiseks istungil ei ole tõendite kogumise määrus nimetatud sätte tähenduses nõutav.

136 Lisaks märkis Üldkohus õigesti, et määruse nr 1239/95 artikli 15 lõike 2 alusel on sordiameti ja Bundessortenamti kokkuleppega kooskõlas olevad H. Heine läbiviidud registreerimiskatsed kolmandate isikute suhtes sordiameti toimingud.

137 Seega tuleb uuritud väite viies osa tagasi lükata.

138 Eelnimetatu põhjal tuleb teine väide tervikuna tagasi lükata.

139 Kõigist eeltoodud kaalutlustest lähtuvalt tuleb apellatsioonkaebus tervikuna jätta rahuldamata.

Kohtukulud

140 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel, mida kohaldatakse kodukorra artikli 118 alusel ka apellatsioonimenetluse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna sordiamet on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja R. Schräder on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud mõista välja temalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja R. Schräderilt.

Allkirjad